

0251-0253- SS Cornelius - Decretum de Translatione Corporum Apostolorum

O93, f. 20vb; N442, f. 47va; V630, f. 49rb; <I83, f. 101vb; VD38, f. 94va; SG670, p. 196b; P9629, f. 24r

INCIPIUNT¹ DECRETA CORNELII PAPAE DE TRANSLATIONE CORPORUM APOSTOLORUM ET QUIBUSDAM HERETICIS. <N442, f. 47vb> <I83, f. 102ra> <SG670, p. 197a>

Carissimis atque dilectis<VD38, f. 94vb>simis sanctae dei ecclesiae filiis et omnibus domino recta fide famulantibus² Cornelius episcopus.

Fidens³ caritatis⁴ vestrae benivolentia⁵, quia⁶ apostolorum⁷ amatores estis eorumque fidem et doctrinam tenetis, decrevi⁸ vobis scribere deo auc<V630, f. 49va>tore⁹ quaedam ex¹⁰ his, quae nunc temporis necessaria¹¹ sunt sciri, et quae apud nos in ecclesia auxiliante domino Romana meritis apostolorum nuper¹² acta sunt sive geruntur¹³, quoniam patrocinate¹⁴ caritate credo vos paterna gratia scripta sedis apostolicae libenter suscipere et mandata eius peragere atque de eius profectibus gratulari¹⁵, quia, quisquis¹⁶ se¹⁷ in radice¹⁸ caritatis¹⁹ inserit, nec a viriditate²⁰ deficit nec a fructibus inanescit²¹, nec amore fecunditatis opus efficax²² ²³ amittit²⁴ ²⁵. Ipsa enim²⁶ caritas exercet²⁷ corda fidelium, sensus corroborat, ut nihil gra<SG670, p. 197b>ve, nihil difficile, sed fiat totum dulce, <VD38, f. 95ra> quod agitur, dum eius²⁸ sit proprium nutrire concordiam, servare mandata atque compaga²⁹ dissociata³⁰ coniungere, prava dirigere et ceteras virtutes <I83, f. 102rb> perfectionis suae munimine solidare.

Quapropter³¹ rogo vos nobis congratulari, quia rogatu cuiusdam devotae feminae atque nobilissimae matronae Lucinae levata sunt corpora apostolorum Petri et Pauli de catacumbis, et primo quidem beati Pauli corpus levatum³² silentio ac positum est in praedio³³ praedictae matronae via Ostensi³⁴ ad latus³⁵, ubi decollatus est. Postea vero beati apostolorum principis Petri accepimus corpus et condecenter posuimus illud iuxta locum, ubi crucifixus³⁶ est inter corpora sanctorum episcoporum³⁷ in templo Apollinis, in monte Aureo in Vaticanum³⁸, palatii Neroniani³⁹ tertio⁴⁰ Kalendarum Iuliarum⁴¹ die, orantes deum et dominum nostrum⁴² Iesum Christum, ut intercedentibus sanctis suis apostolis <SG670, p. 198a> maculas vestrorum purget peccatorum et in sua vos conservet voluntate diebus vitae vestrae et in fructu boni <VD38, f. 95rb> operis vos⁴³ perseverabiles reddat. Vos vero his congaudete, quia et ipsi sancti apostoli de vestro congratulantur gaudio. Vos semper deum laudate, ut⁴⁴ ipse glorificetur in vobis⁴⁵. Scriptum est enim: Quid retribuam domino pro omnibus, quae retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam et nomen domini invocabo. <I83, f. 102va> Tantum⁴⁶ enim⁴⁷ a nobis exigitur⁴⁸, quantum⁴⁹ possumus famulatus nostri obsequio⁵⁰ commodare⁵¹. Unde quidem tanto nos⁵² necesse est importunis⁵³ praedicationibus⁵⁴ insistere, quanto nobis perfectae negotiationis creditur duplicata⁵⁵ talentorum assignatio⁵⁶ atque dominicae vocis ad suscipiendam eius requiem suadet⁵⁷ ⁵⁸ asser<V630, f. 49vb>tio⁵⁹.

Haec⁶⁰ invidens antiquus⁶¹ hostis suscitavit nobis adversarium Novatum rectae fidei et sanctae doctrinae aemulum⁶², <N442, f. 48ra> qui extra ecclesiam ordinavit⁶³ Novatianum et in Africa Nicostratum⁶⁴ utrosque hereticos, sicut ille erat. Hi <SG670, p. 198b> vero⁶⁵ conatibus, quibus potuerunt, multos a recta et catholica fide suadentes recedere fecerunt et post se in⁶⁶ perversam et deo odibilem <VD38, f. 95va> doctrinam⁶⁷ corruiere persuaserunt. Sed sicut istorum⁶⁸ tergiversationibus⁶⁹ ⁷⁰ nimis sumus⁷¹ contristati et de eorum perditione contriti⁷², sic⁷³ aliorum conversatione⁷⁴ domino auxiliante sumus lactificati. Deus autem omnipotens, qui tristibus⁷⁵ miscet laeta, oppido⁷⁶ <O93, f. 21ra> nos lactificavit, quod quidam confessores, qui dudum⁷⁷ fuerant fideles⁷⁸, a nobis et a recta fide diabolo instigante⁷⁹ se⁸⁰ separantes cum Maximo presbytero, ad ecclesiam catholicam et fidem rectam sunt reversi <I83, f. 102vb> et denuo, sicut prius⁸¹ fuerunt, facti sunt confessores fideles.

Quapropter, carissimi, hortamur vos et deprecamur per dominum⁸² nostrum Iesum Christum, ut et praedictos hereticos et omnes, quos a recta fide et doctrina apostatare⁸³ ⁸⁴ cognoveritis⁸⁵, exhortationibus et bonis⁸⁶ studiis vestris ad catholicam fidem et rectam doctrinam convertere⁸⁷ contendite⁸⁸ ⁸⁹ et in dei voluntate persistere suadete⁹⁰ ⁹¹, et non solum⁹² hos, sed omnes, qui nondum fidem rectam perceperunt⁹³, ad catholicam fidem adducere⁹⁴ festinate⁹⁵, quia neque mors neque vita neque angeli neque principatus neque <SG670, p. 199a> instantia⁹⁶ <VD38, f. 95vb> neque futura neque fortitudo neque altitudo neque⁹⁷ profundum neque creatura alia magistro gentium docente poterit nos separare a caritate domini nostri Iesu Christi et, quae in ipso est, recta fide. Nolite itaque amittere⁹⁸ ⁹⁹ confidentiam vestram, quae magnam habet remunerationem. Patientia enim nobis necessaria est ad colluctationes¹⁰⁰ ¹⁰¹ adversariorum¹⁰², quatenus fidem intemeratam¹⁰³ usque in finem¹⁰⁴ conservantes repromissionem percipiamus, quam repro<I83, f. 103ra>misit¹⁰⁵ his, qui legitime certare deproperant¹⁰⁶ ¹⁰⁷. Adhuc enim modicum quantulum¹⁰⁸, qui venturus est, veniet et non tardabit. Ecce enim iudex ante ianuam assistit coronas hilariter¹⁰⁹ promittens his, qui pro eo passionibus submittuntur. Quod si subtraxerit se quis, non placebit animae meae, sed cadet de promissione propter¹¹⁰ negationem. Nos <V630, f. 50ra> autem non sumus¹¹¹ subtractionis¹¹² in perditionem, sed fidei in acquisitionem animae. <SG670, p. 199b> Propter quod assumite arma dei, ut¹¹³ possitis resistere in die malo adversus omnes inimicos sanctae dei¹¹⁴ ecclesiae et¹¹⁵ vestros, et induite vos¹¹⁶ lo<N442, f. 48rb>rica¹¹⁷ <VD38, f. 96ra> iustitiae¹¹⁸ <P9629, f. 24v> calciati¹¹⁹ pedes in praeparatione evangelii pacis, in omnibus assumentes¹²⁰ scutum fidei, in quo possitis omnia iacula nequissimi¹²¹ ¹²² ignita

extinguere¹²³, et galeam salutis accipite et gladium spiritus, quod est verbum dei, per omnem orationem¹²⁴ et obsecrationem radicati¹²⁵ et fundati in solacio fratrum pro Christo Iesu domino nostro.

Sed et nunc, fratres, commendamus omnes¹²⁶ vos domino et verbo gratiae eius, qui potest¹²⁷ perficere et dare hereditatem vobis cum omnibus sanctis. Ipse autem deus pacis <I83, f. 103ra> et consolationis^{128 129} det vobis id ipsum sapere in alterutrum¹³⁰, ut vobis invicem succurratis et non sitis divisi, ut unanimes¹³¹ uno ore et uno corde honorificemus¹³² eum in concordiam¹³³ et consolationem fratrum, qui potens est confirmare nos secundum evangelium eius iuxta revelationem mysterii^{134 135 136} aeterni, temporibus scilicet perpetuis, quibus vobis futurorum gaudiorum¹³⁷ <SG670, p. 200a> largienda sunt munera. Summopere etiam considerare debetis, quod illi, qui fratribus invident¹³⁸ eosque damnare aut perdere cupiunt, pro¹³⁹ se¹⁴⁰ sua dogmata destruunt. <VD38, f. 96rb> Dicit enim dominus: Omne regnum in se divisum¹⁴¹ non stabit¹⁴² et^{143 144} omnis scientia¹⁴⁵ et lex adversum se divisa non stabit. Ideoque¹⁴⁶ necesse est, ut concorditer salubres¹⁴⁷ suscipiatis¹⁴⁸ hortatus et nihil per contentionem¹⁴⁹ agentes, sed ad omne¹⁵⁰ studium devotionis unanimes divinis et apostolicis constitutionibus¹⁵¹ pareatis¹⁵².

Data VII¹⁵³ Idus Sept¹⁵⁴. Decio et Maximo vv¹⁵⁵. cc. cons.

O93, f. 21ra; N442, f. 48rb; V630, f. 50ra; I83, f. 103rb; VD38, f. 96rb; SG670, p. 200a; P9629, f. 24v

1 *Überschrift*] EPISTOLA SANCTI CORNELII PAPAE DE TRANSLATIONE APOSTOLORUM ET NOVATO HERETICO MANIFESTATO ET EXHORTATIO NECESSARIA SG670

2 *am Rande* servientibus VD38

3 Fidens] Fidens de *korr. aus* Fidens P9629; Fidens de I83; SG670

4 caritati V630

5 benivolentia *korr. aus* benivolentio V630

6 qua I83; qui SG670

7 apostolorum amatores *korr. aus* apostolorum SG670

8 *am Rande* Statui VD38

9 auctore *korr. aus* auctorem P9629

10 ex] ex ex P9629

11 necessarie VD38

12 *am Rande* Moderno tempore I83

13 *am Rande* Aguntur VD38

14 *am Rande* Adiuvante VD38

15 *am Rande* Gaudere VD38

16 quisquis] si quis I83

17 se in] in se VD38

18 radicem SG670

19 caritatis *korr. aus* caritis N442

20 viriditate *korr. aus* veritate SG670

21 *am Rande* Evacuat VD38

22 *am Rande* Perfectum VD38

23 inefficax SG670

24 *am Rande* Evacuat VD38

25 admittit I83; SG670

26 autem SG670

27 *am Rande* Sollicitat VD38

28 ei *korr. aus* eis N442; ei I83; SG670; eius *fehlt* VD38

29 compaga *fehlt* V630; compagini *korr. aus* compaga P9629; compagini I83; SG670; compagi VD38

30 sociata *korr. aus* dissociata P9629; sociata SG670

31 *am Rande* De translatione corporum beatorum apostolorum petri et pauli de catacumbis V630

32 levato P9629

33 praesidio I83

34 ostiensi SG670

35 litus I83

36 crucifixus *korr. aus* crucixus VD38

37 episcoporum *korr. aus* apostolorum SG670

38 vaticano I83; VD38; SG670

39 neronis V630

40 III *korr. aus* IIII SG670

41 Iuliarum *fehlt* I83

42 nostrum *fehlt* P9629

43 vos *korr. aus vobis* V630
44 et I83
45 vobis *korr. aus nobis* P9629
46 Tanto I83
47 enim *fehlt* I83; SG670
48 *am Rande* Requiritur VD38
49 quantum *korr. aus quatum* P9629
50 *am Rande* servitio VD38
51 commendare V630; P9629
52 nobis I83
53 *am Rande* Importune est non suave non delectabiles quando auditores non delectantur audire VD38
54 praedicationibus *korr. aus praedicationis* O93
55 duplicata] duplicatio et I83; SG670
56 *am Rande* Ostensio praesentatio VD38
57 *am Rande* Blanditur VD38
58 suadit O93; I83
59 *am Rande* Afirmatio VD38
60 *am Rande* De novato et novatiano V630
61 antiquus *korr. aus anquus* N442
62 *am Rande* adversarium VD38
63 ordinavit] ordinavit hic *korr. aus ordinavit* SG670
64 nicostratum *korr. aus niostratum* P9629
65 vero *fehlt* SG670
66 in perversam] imperversam VD38
67 doctrinae P9629
68 istorum *korr. aus ista* P9629
69 *am Rande* Calliditatibus fallatiis VD38
70 tergiversationes *korr. aus tergiversationis* V630
71 sumus *fehlt* P9629
72 *am Rande* afflicti VD38
73 sic] sic de N442
74 conversione V630; P9629; conversione *korr. aus conversatione* N442; SG670
75 tristic O93
76 *am Rande* valde VD38
77 *am Rande* ante VD38
78 fideles *fehlt* SG670
79 *am Rande* Irritante Incitante Persuadente VD38
80 se separantes] separati *korr. aus sese parentes* SG670
81 priis O93
82 dominum nostrum *korr. aus dominum* P9629
83 *am Rande* Recedere VD38
84 apostatare cognoveritis *korr. aus apostata recognoveritis* KV630
85 cognoveritis] cognoveritis et SG670
86 bonis *korr. aus boni* SG670
87 convertere *korr. aus vertere* N442
88 *am Rande* Decertate Laborate VD38
89 contendite *korr. aus condite* O93; contendite *fehlt* SG670
90 *am Rande* Cohortamini VD38
91 suadere I83; suadeatis *korr. aus suadete* SG670
92 solum hos *korr. aus solum* VD38
93 perfecerunt I83
94 perducere I83; VD38; SG670
95 festinetis *korr. aus festinate* SG670
96 instantia neque futura *korr. aus instantia* SG670
97 neque] neque in SG670
98 *am Rande* perdere VD38
99 amittere *korr. aus mittere* VD38
100 *am Rande* pugnas certamina VD38
101 conluctationēs P9629
102 adversariorum *korr. aus adversoriorum* SG670

- [103](#) *am Rande* Incorruptam VD38
[104](#) finem *korr. aus* fidem V630; fidem I83
[105](#) repromisit] promisit P9629; repromisit deus SG670
[106](#) *am Rande* festinant VD38
[107](#) properant VD38
[108](#) aliquantum *korr. aus* quantum V630; aliquantum SG670
[109](#) *am Rande* Gaudenter VD38
[110](#) propter *korr aus* popter N442
[111](#) sumus] sumus auctores *korr. aus* sumus SG670
[112](#) subtractionis] subtractionis filii *korr. aus* subtractionis VD38
[113](#) ut possitis resistere in die malo *fehlt* SG670
[114](#) dei *fehlt* V630
[115](#) et vestros] vestrosque VD38
[116](#) vos *fehlt* P9629
[117](#) lorica SG670
[118](#) iustitiae] iustitiae et P9629; iustitiae *korr. aus* iustitiae N442
[119](#) calciati] et calciate V630
[120](#) adsumentes *korr. aus* sumentes P9629
[121](#) *am Rande* Diaboli VD38
[122](#) nequissimi *korr. aus* nequissima SG670
[123](#) extinguerent P9629
[124](#) rationem SG670
[125](#) *am Rande* Fundati VD38
[126](#) omnes vos] vos omnes *korr. aus* omnes VD38; vos omnes SG670
[127](#) potes P9629
[128](#) *am Rande* auxilium VD38
[129](#) solatii VD38
[130](#) *am Rande* In invicem VD38
[131](#) unanimes *korr. aus* uni animes V630
[132](#) honorificetis V630
[133](#) concordiam et consolationem] concordia et in consolatione VD38; concordia et consolatione SG670
[134](#) mysterii *korr. aus* mysteria SG670
[135](#) ministeria P9629
[136](#) mysterii aeterni] aeterni mysterii V630
[137](#) gaudiorum *korr. aus* gaudiorum largienda sunt munera SG670
[138](#) invidunt O93; I83
[139](#) proprio SG670
[140](#) se sua] sensu I83; SG670
[141](#) divisum *korr. aus* visum P9629
[142](#) stabit, omnis scientia et lex adversum se divisa non stabit] stabit et omnis scientia et lex adversum se divisa non stabit *korr aus* stabit VD38
[143](#) et *fehlt* N442
[144](#) et omnis scientia et lex adversum se divisa non stabit *fehlt* V630
[145](#) scientia *korr. aus* conscientia SG670
[146](#) Ideo SG670
[147](#) *am Rande* sanos VD38
[148](#) suscipiatis *korr. aus* suscipias V630
[149](#) contentionem *korr. aus* contionem N442
[150](#) omne *korr. aus* omnes V630; omnes I83
[151](#) *am Rande* Decretis Preceptis VD38
[152](#) paratus P9629; pareatis *korr. aus* pariatis N442
[153](#) VIII SG670
[154](#) febr. N442
[155](#) vv. cc. cons] v. cc. ss. SG670